

15.01.2024

5-Б

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Поява і розселення людини на землі.

Мета уроку: скласти уявлення про основні теорії походження людини; визначати основні особливості й етапи антропогенезу та характеризувати процес появи людських рас; застосовувати та пояснювати на прикладах терміни й поняття «антропогенез», «дріопітек», «австралопітек», «пітекантроп», «неандерталець», «кроманьйонець», «раса»; розвивати вміння поєднувати інформацію з розповіді вчителя й підручника для набуття нових знань; виховувати в учнів повагу до представників різних рас.

Актуалізація опорних знань

Термінологічна розминка

1) Етнографія	А) Наука, що вивчає системи літочислення і календарі, встановлює дати створення речових і писемних пам'яток
2) Антропологія	Б) Наука про походження і розвиток людини
3) Хронологія	В) Найбільш тривалий період всесвітньої історії
4) Археологія	Г) Наука, що вивчає історичне минуле людства за речовими джерелами
5) Історія стародавнього світу	Д) Рівень розвитку суспільства, коли між людьми виникає нерівність й утворюється держава; з'являються міста, писемність
6) Цивілізація	Е) Наука, що вивчає звичаї, традиції, вірування і побут народів

Відповідь: 1 Е, 2 Б, 3 А, 4 Г, 5 В, 6 Д.

Мотивація навчальної діяльності

Усе навколо тебе насичене життям: розмовами людей, щебетанням птахів, «дзвоном» комах. Життя вирує повсюди: у воді, на землі, у повітрі.

Як виникло й розвивалося життя? Можливо, вам, шестикласникам, здається, що це не важливо?

Але людина тим і відрізняється від тварини, що мислить, прагне пізнати те, що приховане чи в глибині століть, чи в безмежжі Всесвіту.

Відтоді, коли виникло суспільство, завжди поставали питання, на які люди й досі не знайшли однозначної відповіді.

Проблемне питання: Звідки ми з'явилися? Чому ми саме такі?

Вивчення нового матеріалу

Робота з поняттями (запишіть)

Періодизація історії людства – умовний поділ історії людства на певні хронологічні періоди за схожими ознаками розвитку.

Еволюція людини

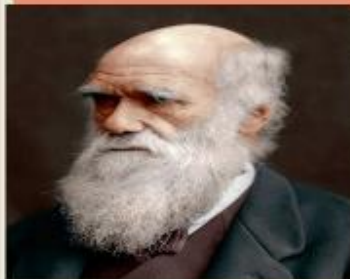
На думку вчених, людина походить від доісторичних приматів, нащадками яких є також сучасні мавпи. Найдавнішим предком людини, якого можна ідентифікувати, є рамапітек, який жив у лісах Африки між 6 і 14 млн. років тому. Зміна клімату призвела до зміни умов, у яких мешкав даний вид: ліси заступили саванни. Це змусило предків людини спуститися з дерев на землю і стати на задні лапи. Останнє забезпечувало кращий огляд у високій траві. Усі ці зміни привели до появи нової гілки приматів — гомінідів.

1 млн. 750 тис. років тому з'являється «людина вміла» — «*homo habilis*». Це перші з пращурів людини, які навчилися виготовляти примітивні знаряддя праці з гальки. «Людина вміла», жила група-ми, про що свідчать залишки її стоянок; знайдені переважно в Олдовейській долині (Східна Африка).

Основним заняттям цих істот було полювання і збиральництво. «Людина вміла» вже могла будувати примітивне житло.

У період між 1,5 і 0,25 млн. років тому жила «людина прямоходяча» — «*homo erectus*». Цей вид уже повністю перейшов на пере-сування на задніх кінцівках, остаточно звільнивши передні. Також «людині прямоходячій» ми завдячуємо початком використання вогню. Це дозволило гомінідам залишити теплий клімат Африки і почати своє розселення по світу. Так, у Європі найбільш значні зна-хідки, що належать до цього виду, зроблені в Іспанії (с. Амброня, 300 тис. років тому), Франції (м. Ніцца, 350 тис. років тому) тощо. Залишки «людини прямоходячої» знайдені навіть у Північному Китаї. Пізніше за все були заселені Північна та Південна Америка, а також Австралія — лише 40 тис. років тому.

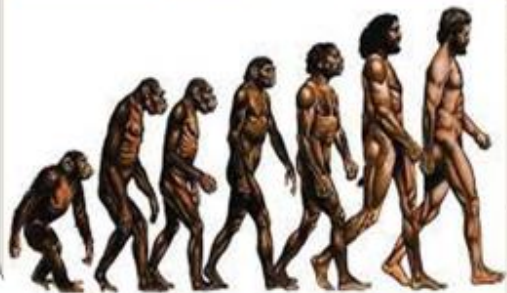
Походження людини за теорією Чарльза Дарвіна

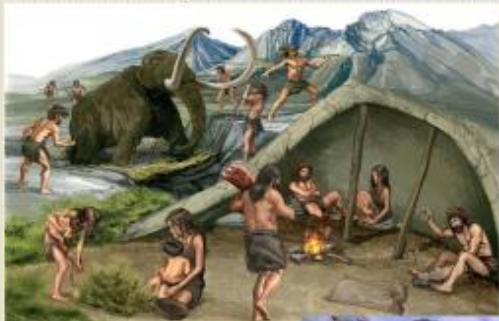
Проте єдиною прийнятою в науці теорією походження життя на Землі є **еволюційна теорія**, яка стверджує про земне і природне походження людства.

Наукове осмислення цієї проблеми пов'язане з ім'ям видатного англійського вченого-природознавця **Чарльза Дарвіна**. Порівнюючи викопні рештки тварин і рослин, він доводив, що життя на Землі розвивалося від простих форм до складних поступово еволюційним шляхом.

Сьогодні вчені володіють різноманітними інструментами для вивчення природи і продовжують дотримуватися еволюційної теорії Чарльза Дарвіна.

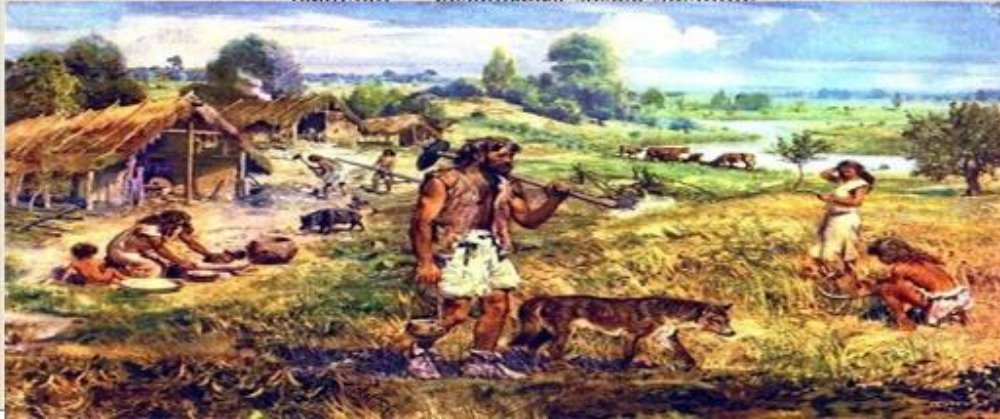

Діємо :Практичне завдання. Поміркуйте, якими були заняття людей ?

Праця створила «людину розумну». В колективній праці (полювання, рибальство, облаштування житла, опанування вогню), у процесі спілкування в людини поступово вироблялося мовлення.

Все необхідне для життя тодішні люди виготовляли з природних матеріалів: каменю, дерева, кісток, шкіри. Під час постійного вирішення завдань — як виготовити гостру палицю-спис, як зробити з каменю ножеподібну пластину, як вичинити шкіру для накилки — розвивався мозок людини.

Хвилинка відпочинку (руханка)

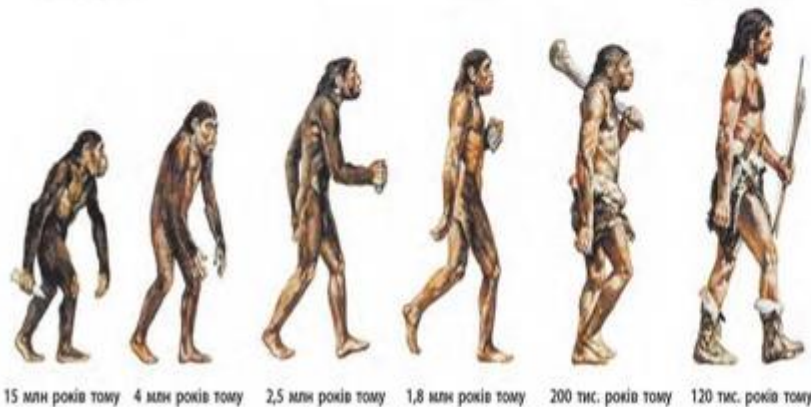
<https://youtu.be/foFUavVgKg4?si=-T7KDsWBtUHewBc4>

Діємо: практичні завдання

1. Уважно розгляньте карту. На якому континенті з'явилися ймовірні осередки перших людей? Коли це відбулося? Які чинники впливали на появу людей у цих регіонах?
2. Покажіть на карті напрямки розселення давньої людини?

Дріопітек	Австралопітек	Людина вміла (Homo habilis)	Пітекантроп (Homo erectus)	Неандерталець	Людина розумна (Homo sapiens)
Вага — 30 кг	Вага — 40 кг	Вага — 60 кг	Вага — 60 кг	Вага — 80 кг	Вага — 70 кг
Зріст — 1 м 20 см	Зріст — 1 м 10 см	Зріст — 1 м 50 см	Зріст — 1 м 50 см	Зріст — 1 м 65 см	Зріст — 1 м 70 см
Мав великий за розміром мозок.	Прямоходіння	Могла говорити	Використовував вогонь	Влаштував поховання	Біологічний тип сучасної людини
Жив на деревах					

ПОЯВА І РОЗСЕЛЕННЯ ПЕРВІСНИХ ЛЮДЕЙ НА ЗЕМЛІ

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/9najaK-fizg?si=MWdRt867hXWtOqaA>

Бесіда

1. Назвіть головні теорії походження людини. У чому вони полягають?
2. Що таке антропогенез?

3. Які істоти вважаються предками людини? Що їх поєднує із сучасною людиною?
4. Якою є головна відмінність людини від тварини?
5. Кого з первісних людей відносять до виду «людина розумна»?
6. Які існують людські раси?

Самооцінювання

Оцініть свої успіхи в опануванні теми «Поява і розселення людини на Землі» — поєднайте кожне з питань для самоконтролю із відповідним смайликом успіху. Усно дайте відповіді на поставлені запитання.

Коли і де з'явилися первісні люди на Землі?

Що вирізняло первісних людей з-поміж інших істот на Землі?

Які пам'ятки первісних людей збереглися на теренах України?

За допомогою яких історичних джерел вчені дізнаються про життя первісних людей?

Прекрасно

Добре

Треба попрацювати

Нічого не зрозуміло

Домашнє завдання:

- Прочитайте § 22.
- Запишіть основні заняття первісних людей.

Повторити тему «Допоміжні науки при вивченні історії»

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або ел. адресу
nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!